

Snaha o zrušení svépomocné rodičovské ubytovny spravované Nadačním fondem a Sdružením Klíček ve Fakultní nemocnici v Motole

SHRnutí ARGUMENTŮ

Z popudu ředitele Fakultní nemocnice v Motole má zaniknout 23 let fungující služba ve prospěch rodin nemocných a hospitalizovaných dětí, zajišťovaná Nadačním fondem a Sdružením Klíček. Jde o malou svépomocnou rodičovskou ubytovnu, která dosud doplňuje ubytovací služby nemocnice. Na malé ploše o celkové výměře 120 m² (*polovinu této plochy tvoří pokoje, polovinu zázemí*) každoročně poskytne cca 2.500 noclehů 800 lidem. Ubytovaným rodičům poskytuje domácí prostředí, potřebné zázemí pro jejich fungování mimo domov (*možnost uvařit si, vyprat, vyžehlit*) a individualizovanou praktickou podporu v různých životních situacích. Od ubytovacích služeb poskytovaných nemocnicí se dále liší i tím, že vždy umožňovala společné ubytování manželů, pobyt rodiče s dítětem, ubytování většího počtu členů z jedné rodiny, a díky svépomoci nabízela také možnost ubytovat se 24 hodin denně, tedy například i v noci v případě náhlého příjmu.

Za zarážející považujeme to, že o zrušení 23 let trvající služby neproběhla žádná věcná diskuse a že vedení nemocnice – ač jde o nemocnici státní – své rozhodnutí navenek obhájí **nepravdivými argumenty a nedokládanými důvody**:

Nepravdivé argumenty:

Další pokračování rodičovské ubytovny Klíčku neumožňuje novela zákona 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, která vstoupila v platnost v březnu letošního roku.

Tento argument jsme konzultovali na ministerstvu financí a na Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, neboť na obě instituce se vedení nemocnice v této věci odkazuje. Dozvěděli jsme se, že novela zákona **nepřinesla ve vztahu k naší práci žádnou změnu - povinnosti při správě státního majetku jsou pro nemocnici v principu stejné od roku 2000, kdy zákon vstoupil v platnost, tedy po celou dobu, kdy je současný ředitel nemocnice ve své funkci.**

Nejsnazším (*i když ne jediným*) způsobem “legalizace” současného stavu (*tedy uzavření písemné smlouvy mezi FN Motol a Klíčkem*), je dnes prohlášení příslušných prostor za dočasně nepotřebné, což ale **neznamená**, že se jich nemocnice tímto krokem vzdává, že o ně přichází, nebo že ztrácí kontrolu nad jejich využitím. Jde jen o nastolení takového režimu, který umožňuje, aby do užívání prostor vstoupil další subjekt. Celý proces není nijak složitý a časově náročný, spočívá především ve zveřejnění příslušné informace na webu.

Součástí postupu je povinnost prostory přednostně nabídnout organizačním složkám státu - konečný výběr subjektu je ale v rukou nemocnice - a to bez ohledu na to, kdo na nabídku zareaguje. Nemocnice tedy nadále rozhoduje o tom, kým, k čemu a jak budou prostory využívány. Je tedy **plně v kompetenci a možnostech** nemocnice podepřít spolupráci s Klíčkem písemnou smlouvou, která by byla zcela v souladu se zákonem a nemocnici by v její autonomii nijak neomezila.

Nemocnice nemůže prostory poskytovat zadarmo

Zákon umožňuje zohlednit v případné nájemní smlouvě sociální účel, dává možnost zápůjčky, existují i jiné právní možnosti, jak spolupráci mezi nemocnicí a dalším subjektem upravit (*svůj návrh právního řešení jsme předali řediteli nemocnice na jednání Petičního výboru Poslanecké sněmovny 20. září 2016, text ovšem zůstal bez reakce. Konkrétní návrh smlouvy o spolupráci, zohledňující dosavadní námitky a argumenty nemocnice, jsme na právní odbor FN Motol zaslali 25. října; jde o doplněný a upravený návrh smlouvy, který jsme minulý týden od FN Motol obdrželi*).

Ale především: **naším základním požadavkem není využívat prostory zdarma**: žádali jsme naopak nemocnici, aby nám jako podklad k dalšímu jednání předložila svou představu o podmínkách pro pokračování naší práce, včetně představy o finančním uspořádání. To se navzdory příslibu, který jsme dostali na jednání 26. 4. 2016, nestalo.

Nemocnice práci Nadačního fondu Klíček dotuje

Dohoda mezi námi a nemocnicí, díky níž naše ubytovací služba v roce 1993 vůbec vznikla, vycházela z toho, že s nemocnicí máme společný zájem: vytvářet rodinám hospitalizovaných dětí co nejlepší podmínky pro fungování během pobytu v nemocnici. Nemocnice souhlasila s tím, že nám bezplatně poskytne prostory včetně spotřebované vody, tepla a elektrické energie (*vzhledem k tomu, že ubytovací plocha představuje v souhrnu 60 m², jednotlivé pokoje nemají samostatné příslušenství a rodiče tráví většinu dne na oddělení, nejsou reálné spotřeby vody ani energií nijak vysoké*), a my se postaráme o vše ostatní: počínaje pořízením nábytku a vybavení, přes úklid, praní a běžnou údržbu, až po organizaci a administraci ubytování. **Nejde tedy o dotování, ale o spolupráci za účelem naplnění společného cíle**, k čemuž každá ze stran přispívá něčím jiným; v souvislosti se zajištěním ubytovny nám vznikají reálné náklady. Na námi spravované ubytovně navíc během let bydlelo i velké množství rodičů, kteří byli ke svému dítěti přijati jako tzv. průvodci, a jejichž pobyt byl tedy přímo nemocnici hrazen zdravotní pojišťovnou.

Nadační fond Klíček na rodičích vydělává, navíc na úkor nemocnice, která mu prostory poskytuje zdarma.

Služba je rodičům poskytována na nekomerčním základě. Rodiče symbolickou částkou - jejíž výše se v průběhu let postupně měnila od původních 5,- Kč po současných 50,- Kč za noc (*částku 50,- Kč navíc vybíráme až od února letošního roku, přičemž příspěvek na první noc je kvůli vyšším nákladům jednodenních noclehů dvojnásobný*) - pouze přispívají na režijní náklady spojené s provozem. Zmíněný příspěvek tyto náklady ani zdaleka nepokrývá, jeho výše je vždy stanovována na základě dlouhodobých konzultací s ubytovanými, a symbolická finanční spoluúčast je (*společně s účastí na úklidu a organizaci ubytovací služby*) pojmána jako jedna z forem svépomoci. Samotné ubytování navíc není zaplacením příspěvku podmíněno (*řada rodin v tíživé sociální situaci v minulosti na náklady spojené s provozem nepřispěla vůbec nebo přispěla v závislosti na svých možnostech částkou nižší*). Součástí návrhu nového smluvního uspořádání, který jsme nemocnici předložili, je navíc i varianta, že ubytování rodiče nebudou přispívat ani na režii.

Nadační fond Klíček nemá s nemocnicí uzavřenu žádnou smlouvu

S nemocnicí nemáme písemnou smlouvu, což ale neznamená, že mezi námi neexistuje smluvní vztah (*a neznámá to ani, že jsme o uzavření písemné smlouvy neusilovali – viz dále*). V písemné podobě pak máme svolení k užívání prostor z roku 1995. Po celou dobu svého působení na půdě nemocnice o uzavření písemné smlouvy usilujeme - nejdále jsme se dostali v roce 1999 za působení ředitelky ing. Rögnerové, kdy byl oboustranně odsouhlasen a ministerstvem zdravotnictví coby zřizovatelem FN Motol schválen návrh nájemní smlouvy za symbolickou cenu 1,- Kč za m² užívané plochy ročně. Podpis smlouvy ale musel být odložen kvůli zjištěným nedostatkům v katastru nemovitostí: ukázalo se totiž, že v katastru není zapsáno právo nemocnice disponovat s objekty, které má ve správě. Jednání měla pokračovat po vyřešení této záležitosti - mezitím ale došlo k výměně na postu ředitele a ing. Rögnerová byla vystřídána JUDr. Ing. Ludvíkem. Ten nám sice pokračování dalšího jednání přislíbil, ale navzdory našim urgencím s námi ani v následujících letech písemnou smlouvu neuzavřel.

Nemocnice zajišťuje vhodné a dostupné ubytování rodičům sama

Ke zlepšení finančně dostupnějších ubytovacích možností došlo **až po** zveřejnění petice za zachování naší ubytovny, což vzbuzuje otázky po motivaci a trvalosti takových změn - tyto změny jsou navíc provázeny řadou nejasností: ne všichni rodiče mají přístup ke všemu nově pořízenému vybavení, liší se údaje o ceně rodičovského ubytování, poskytované různými organizačními složkami nemocnice, nejasnosti stále panují i například ohledně toho, kdo a za jakých podmínek vlastně může nemocniční ubytovnu využít (*společné ubytování manželů v nehotelových pokojích, ubytování rodičů s dětmi, ubytování 3. a dalšího člena rodiny*).

Veškeré změny, kterými nemocnice vyjde ubytovaným rodičům vstříc, velmi vítáme - **ale to, že nemocnice chce od nynějška spravovat svou vlastní rodičovskou ubytovnu lépe než dosud, ještě není důvodem, proč rušit naši službu**. V areálu nemocnice bude vzhledem k počtu dětských lůžek ještě dlouhou dobu třeba zvyšovat a zkvalitňovat ubytovací kapacity pro rodiče – proč by jinak nemocnice jednala o stavbě nové ubytovny s nadačním fondem Dům Ronalda McDonalda, který, mimochodem, jako své cíle deklaruje právě to, co my na půdě FNM už 23 let děláme?

Nemocnice Klíčku nabídla možnost, aby ve své práci pokračoval

Představitelé nemocnice hovoří o tom, že můžeme ve své práci na půdě FN Motol pokračovat – museli bychom ale dělat něco jiného, než dosavadních třiatdvacet let. Zatím padly pouze dva návrhy – ani jeden z nich ale nereflektuje reálnou podobu naší práce a potřeby doprovázejících rodin: první návrh spočíval v nabídce, abychom vybraným rodinám finančně přispívali na ubytování poskytované nemocnicí, jako to v současnosti dělá nadační fond Dům Ronalda McDonalda. Tato forma však povaze naší práce neodpovídá – nemůžeme navíc vynakládat prostředky na něco, co nemůžeme nijak ovlivnit. Druhou nabídku jsme dostali na jednání dne 10. října – spočívá v možnosti poskytovat rodičům hospitalizovaných dětí „psychosociální pomoc“, pro niž bychom spolu s dalšími neziskovými organizacemi směli příležitostně využívat dosud neexistující místnost, která by časem měla vzniknout poblíž ubytovenské vrátnice. K tomuto druhu „spolupráce“ směřuje i návrh smlouvy, který jsme minulý týden od vedení nemocnice obdrželi.

O jiné spolupráci – takové, která by umožnila zachování naší dosavadní služby – vedení nemocnice apriori jednat odmítlo, s poukazem na legislativní překážky (*viz výše*).

Zmíněný návrh smlouvy o spolupráci, který jsme od vedení nemocnice obdrželi, jsme tedy doplnili a upravili tak, že námítky nemocnice (*ač se s nimi neztotožňujeme*) respektuje, a současně nám dává možnost v naší práci smysluplně pokračovat. Svůj návrh jsme nemocnici zaslali 25. října.

Nedokládané důvody:

Kromě argumentování zákonnými překážkami uvádí vedení nemocnice jako důvod pro ukončení naší služby to, že prostory, které využíváme nyní, **nutně potřebuje využívat sama**. Tento argument poprvé zazněl na závěr jednání 26. dubna. Ještě 20. května přitom mluvčí nemocnice pro Český rozhlas uvedla, že o způsobu využití prostor **vedení nemocnice dosud nerozhodlo**.

Účel, k němuž budou prostory nově využity, nemocnice původně specifikovat odmítla s tím, že jde o její vnitřní záležitost – v komunikaci s námi tento postoj nadále přetrvává.

V komunikaci s médii a některými politickými představiteli, kteří se o věc zajímali, později několik důvodů zaznělo, neodpovídají ale povaze prostor ani zásadám hospodárného nakládání s majetkem:

Ubytování nově přijímaných sester.

Pokoje v námi spravovaných prostorách nemají vlastní příslušenství, pro ubytování personálu jsou tedy nevhodné.

Ubytování nově přijímaných ukrajinských sester.

Sdělení, že nově přijímané sestry mají být z Ukrajiny, má zřejmě evokovat dojem, že jim budou stačit skromnější ubytovací podmínky. Faktem ovšem zůstává, že pokoje bez vlastního příslušenství jsou pro ubytování personálu nevyužitelné, ve FNM v nich ostatně nebydlí ani nekvalifikovaní pracovníci. Mimochodem – informaci, že by sestry měly být právě z Ukrajiny, považujeme za irelevantní: předpokládáme, že od nich nemocnice bude očekávat stejný výkon, jako od kterýchkoli jiných zdravotních sester – rovněž ubytovací podmínky by tedy měly mít stejné, jako sestry z ČR.

Sklad nábytku. Sklad prádla.

Místnosti byly během let uzpůsobeny pro ubytování rodičů (*nové vybavení kuchyňky, nové podlahy, k jejichž instalaci nás nemocnice písemně vyzvala s odůvodněním, že na výměnu podlahové krytiny nemá prostředky*). Kromě toho, že zřizovat sklad nábytku či prádla v místnostech s okny v 6. nadzemním podlaží je logisticky sporné, je to s ohledem na povahu místností i nehospodárné.

Společenská místnost pro rodiče.

Po zkušenostech z 23 let práce s trůfáme říci, že potřeba samostatné společenské místnosti nepatří pro rodiče hospitalizovaných dětí mezi priority. Kuchyňka námi spravované ubytovny navíc jako přirozená “společenská místnost” po celou dobu, tedy i nyní, slouží.

Závěrem chceme připomenout, ještě dvě důležité okolnosti:

- **Nemocnice dnes argumentuje nedostatkem prostoru, zároveň ale uvádí, že minimálně 40 % kapacity na rodičovské ubytovně spravované nemocnicí je dlouhodobě nevyužito. Už to samo o sobě otevírá možnosti k hledání dalších řešení.**
- **V současnosti probíhá rekonstrukce jednoho z nemocničních bloků – část kanceláří byla dočasně přesunuta právě do pavilónu ubytovny sester. Po skončení rekonstrukce se ovšem tyto prostory znovu uvolní; i kdyby tedy skutečně byl v tuto chvíli v budově ubytovny prostor nedostatek, jde pouze o přechodný stav.**

Za Nadační fond Klíček zpracovali:

Jiří a Markéta Královcovi

V Praze dne 26. října 2016